

Historia wsi Kępie

KĘPIE - (Kapa - 1373, Campye - 1396, Kąpye - 1432, Kąpie, Kempie - 1564, 1581, 1629). Liczba mieszkańców - ok. 615.

Wieś leży w zachodniej części gminy Kozłów. To na jej terenie wznosi się najwyższe wzniesienie gminy - Biała Góra ok. 415 m n.p.m. Prawie 40% powierzchni sołectwa zajmują lasy. Zachodni skraj leży na podmokłych terenach, przez które przepływa rzeczka Uniejówka. Wieś powstała w średniowieczu i wymieniana wspólnie z Kurozwękami, która to już w końcu XV wieku została wchłonięta przez Kępie. Należała do drobnego rycerstwa, które pieczętowało się herbem Ostoja. Pierwszy wzmiankowany jest Tomisław z Kępy i Kurozwęk i jego bracia pieczętujący się wspomnianym herbem. W latach 1382-1402 Mikołaj, Marek i Jaszka Kępscy herbu Ostoja. Po śmierci ostatniego z Kępskich - Jana w roku 1479. Majątek jego podzielony został między kilkunastu spadkobierców (m.in. córek i ich mężów oraz bliższych i dalszych kuzynów) oraz wierzycieli. Jeszcze w połowie XV wieku (jak podaje Jan Długosz w swoim Liber Beneficiorum) we wsi było kilku przedstawicieli rycerstwa pieczętującego się m.in. herbem Jelita. W latach 1481-1508 wzmiankowany jest Mikołaj Przegiński herbu Przeginia, mąż najstarszej córki Jana Kępskiego - Anny. W roku 1508 wspomniany Mikołaj Przegiński podarował Andrzejowi Tęczyńskiemu herbu Topór 1/3 wsi Kępie, a pozostałą część wsi sprzedaje za 800 grzywien. Jeszcze w roku 1530 Kępie należało do Tęczyńskich. W roku 1530 we wsi było 7 łąnów kmiecych i karczma. Od początku istnienia wieś należy do parafii p.w. św. Wita w Uniejowie (od XIII wieku) Zgodnie z rejestrem woj. krakowskiego z roku 1581 wieś należała do niejakiego Młoszowskiego herbu Nowina, a we wsi w tym czasie było 8 łąnów kmiecych i 2 zagrodników bez roli. W następnych latach (od 1582/1601) tereny te znalazły się w ordynacji pińczowskiej należącej do Gonzaga-Myszkowskich. Kolejny rejestr poborowy z roku 1629 podaje, że wieś należy do Stanisława Myszkowskiego herbu Jastrzębiec, a we wsi było w tym czasie: 8 łąnów kmiecych, 2 zagrodników bez roli i młyn. W roku 1727 w wyniku koligacji małżeńskich rozległe dobra Myszkowskich z Książa Wielkiego przejęli Wielopolscy herbu Strykoń. Do swojego nazwiska dodali jednak człon - Myszkowski. Między 1783, a 1809 rokiem wieś stanowiła ośrodek dóbr (dwór), w którego skład wchodziły oprócz wsi Kępie: folwarki Kępie i Florentynów oraz osiedle cegielniane - Staszyn. Należały one do Franciszka z Wielopolskiego-Myszkowskiego herbu Strykoń i we wsi było: 48 dymów: dwór, dom ekonoma, budynek folwarczny, karczma, browar, dom pisarza wiejskiego, 11 domów kmiecych, 17 chałup zagrodników, 2 chaty chałupników, 10 komorników, 2 chałupy gajowych. We wsi mieszkało 330-367 osób (w tym: 6 przedstawicieli szlachty (w budynku ekonoma) oraz 5 Żydów. Nad rzeczką Uniejówka znajdowały się młyny: Błotny i Grobelny oraz liczące 4 chałupy, osiedle cegielniane Staszyn. W roku 1827 wieś miała 39 dymów i 287 mieszkańców. W roku 1880 całość dóbr Kępie (wieś i folwark) obejmowało 72 domy (w tym 67 chłopskich) i liczyło 486 mieszkańców. Klucz dóbr Kępie, w skład którego wchodziły 2 folwarki: Kępie i Florentynów; grunty w Marcinkowicach, Pogwizdowie, Staszynie i w samym Kępie, obejmował łącznie 1762 morgi gruntów (Kępie - 1212 mórg, a Florentynów - 550 mórg). Folwark Kępie posiadał 15 budynków murowanych i 9 drewnianych, a Florentynów: 1 budynek murowany, 4 drewniane, młyn wodny, gorzelnia oraz kamieniołomem wapnia, piaskowca oraz kopalnia torfu. Staszyn liczył już 6 gospodarstw na 91 morgach, a sama wieś Kępie: 57 gospodarstwa na 696 morgach. Do roku 1945 swoje dobra we wsi posiadali książęta Wielopolscy.